

10. 4. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Strany se hrnou do voleb, podle odborníků se jim to může vyplatit

Nový volební zákon dává letos politickým stranám na rozdíl od minulosti daleko větší šanci, že se jim peníze vložené do voleb přinejmenším vrátí. Právě vidina finančního zajištění i snadnějšího přístupu do médií je podle odborníků hlavním důvodem rekordního počtu kandidujících stran. Kandidátní listiny pro červnové volby do sněmovny předložilo

Nový volební zákon dává letos politickým stranám na rozdíl od minulosti daleko větší šanci, že se jim peníze vložené do voleb přinejmenším vrátí. Právě vidina finančního zajištění i snadnějšího přístupu do médií je podle odborníků hlavním důvodem rekordního počtu kandidujících stran. Kandidátní listiny pro červnové volby do sněmovny předložilo celkem 28 subjektů.

"Strany poměrně málo vsadí, a mohou hodně vyhrát," řekl dnes ČTK Jaroslav Huk z agentury STEM. Místo kauce 200.000 korun za každý kraj totiž kandidující uskupení zaplatí jen patnáctitisícový příspěvek na úhradu volebních nákladů. Pokud by strany navíc získaly nejméně 1,5 procenta všech hlasů, dostanou z rozpočtu za každého svého voliče 100 korun.

"Získat 1,5 procenta, to není zas tak těžké. Některé nové či naprosto neznámé strany si řeknou, že to prostě zkusí," míní analytik. Na druhou stranu - čím více stran, tím více se tříští hlasy, upozornil.

Tomáš Lebeda ze Sociologického ústavu Akademie věd si myslí, že strany jdou v takovém počtu do voleb nejen kvůli penězům, ale třeba i kvůli současné politické situaci a atmosféře ve společnosti. "Strany věří, že prostředí opoziční smlouvy vyvolalo mezi lidmi apatii a zklamání, a tuší, že by se na tom dalo získat," řekl. Osobně ale soudí, že pětiprocentní hranici do sněmovny překročí jen ty strany, které mají poslance i teď. Šanci dosud neparlamentním stranám nedává ani Huk. Doplnil, že podle průzkumů agentury STEM by alespoň hranice pro získání peněz od státu mohlo dosáhnout pět až šest stran: Republikáni Miroslava Sládka, Strana za životní jistoty, Strana zelených, možná Česká strana národně sociální (ČSNS) a ODA. Podobné výsledky odhaduje i Lebeda. K úspěchu nově vzniklých stran Cesta změny a Naděje je skeptický. "Pohřbily se dřív, než vůbec vznikly, a zatím nic nepřevedly," podotkl.

Na nynějších volbách strany zřejmě láká i skutečnost, že zaregistrované strany a koalice se budou moci před volbami bezplatně prezentovat v České televizi a v Českém rozhlase. Lebeda upozornil na možné nebezpečí, že z voleb se může kvůli

tomu stát docela výhodný obchod. Strany dostanou zdarma lukrativní prostor v médiích, což může pomoci lidem, kteří se potom angažují úplně jinde než v politice, uvedl.

"Skrytou formou lze propagovat i určité obchodní zájmy," poznamenal s tím, že ve světě se podobné věci občas stávají. Pokud by v České republice hrozilo zneužívání volebního zákona, bylo by podle něj nutné pravidla upravit. Zatím to ale nepovažuje za velký problém.